

hidtil er en tilskudsbetingelse, at skolerne er selvejende institutioner, hvis vedtægtsbestemmelser om styrelse og økonomiske forhold godkendes af undervisnings- og forskningsministeren. De ca. 50 skoler, som »fra gammel tid« er privatejede, bevarer deres status, jf. stk. 4.

Undervisnings- og forskningsministeren vil i samarbejde med bl.a. Frie Grundskolers Fællesråd udarbejde en standardvedtægt, som indeholder ministeriets minimumskrav. Standardvedtægten vil bl.a. indeholde bestemmelser om, at et vist antal medlemmer af bestyrelsen skal vælges af og blandt forældrene. Endvidere vil det fremgå af vedtægterne, at skolen skal give forældre og ansatte ved skolen indsigt i skolens budget og regnskab, jf. den nuværende friskolelovs § 13, stk. 1, nr. 7. Standardvedtægten kan også indeholde bestemmelser om fremgangsmåden ved valg af tilsynsførende, jf. forslaget § 9, stk. 2.

Stk. 2 om, at skolen skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, er ny i forhold til den eksisterende friskolelov. Der har imidlertid vist sig at være behov for en klar hjemmel til at nægte at godkende oprettelse af filialer, som ikke opfylder elevtalskravene for en fri grundskole eller som oprettes i strid med anmeldelsesfristen. Bestemmelsen indebærer, at der ikke kan oprettes filialer i de tilfælde, hvor der i realiteten er tale om oprettelse af en »parallelskole«. Det er derimod ikke hensigten at hindre en naturlig udvidelse og gradvis udflytning af en skole, ligesom det også kan være hensigtsmæssigt at lade f.eks. de mindre skolebørn eller svært handicappede børn undervise i en annektsbygning eller lignende.

Det fremgår af stk. 3, at det er skolens bestyrelse, som har den overordnede ledelse af skolen, og som er ansvarlig for skolens drift over for undervisnings- og forskningsministeren. Det indebærer bl.a., at det er bestyrelsen, som er ansvarlig for, at betingelser og vilkår for ydelse af tilskud overholdes, jf. forslaget § 21, stk. 2.

Til § 6

Bestemmelsen beskriver i stk. 1 skolens leder som den, der har den daglige pædagogiske ledelse, og som ifølge stk. 2 skal påse, at eleverne overholder undervisningspligten.

De beføjelser, som i henhold til den eksisterende friskolelovs § 11, stk. 2, er tillagt den tilsynsførende for så vidt angår elever, der er udeblevet fra undervisningen uden gyldig grund, hører mere naturligt til en skoleleders opgaver. Det er derfor i forslaget § 6, stk. 2, sidste pkt., fastsat, at det er skolelederens opgave at indberette det til bopælskommunen, hvis en elev ikke opfylder undervisningspligten.

Til § 7

Stk. 1, 1. pkt., svarer til den gældende friskolelovs § 13, stk. 1, nr. 2, dog kan der aftales andre regler end folkeskolens uden at det skal være »under hensyntagen til skolernes særlige forhold«. De frie grundskolers økonomi frigøres med dette lovforslag fra udviklingen i løn- og tjenestetidsaftaler og sammenkædes i stedet med folkeskolens økonomi generelt. Hermed kan man også i højere grad end hidtil have særlige aftaler for frie grundskoler.

Stk. 1, 2. pkt., svarer til § 13, stk. 1, nr. 3, i den gældende friskolelov.

Stk. 2 svarer til § 30 i den gældende friskolelov.

Særligt om lærerne ved de tyske mindretalsskoler gælder, at de fleste er tjenestemænd i Slesvig-Holstein og modtager pension derfra. Lærerne skal derfor normalt ikke optages i én af de 2 pensionskasser. Der kan også være behov for på helt særlige områder at fastsætte andre aflønningsregler, hvor der opstår sammenstød mellem danske og tyske regler. § 7 giver mulighed for, at der tages disse særlige hensyn på løn- og pensionsområdet.

Til § 8

Det fremgår af stk. 1, at hvis en skole ikke søger statstilskud, skal oprettelsen alene anmeldes for kommunalbestyrelsen.

Stk. 2 indeholder en bemyndigelse for undervisnings- og forskningsministeren til at fastsætte regler om bl.a. anmeldelsesfrister og anmeldelsesgebyr for skoler, som søger statstilskud.

Der er i dag en anmeldelsesfrist på et år, jf. bekendtgørelse nr. 17 af 4. januar 1989 om fremgangsmåden ved oprettelse af en fri grundskole, som søger statstilskud. Den lange frist kan medføre, at der hvert år fremsendes et antal mindre seriøse anmeldelser.

Det foreslås, at man for at sikre, at det drejer sig om seriøse anmeldelser, i loven skaber mulighed for, at der kan opkræves et anmeldelsesgebyr, f.eks. i størrelsesordenen 10.000 kr. – 20.000 kr. Til gengæld kan fristen »halveres« til f.eks. senest 1. februar forud for det skoleår, hvor skolen ønsker tilskud. Begrundelsen for den lange anmeldelsesfrist har bl.a. været, at det nuværende tilskudssystem giver meget favorable vilkår ved oprettelsen af nye, små frie grundskoler. Med forslaget bestemmelser om tilskud til nye skoler vil det økonomiske grundlag for den nye skole fra begyndelsen være således, at skolen må sikre sig et rimeligt elevgrundlag. Også denne ændring begrundes en senere anmeldelsesfrist, der svarer til anmeldelsesfristen før bekendtgørelsen af 4. januar 1989 trådte i kraft.